

# Ya?l?lar ?çin Dü?me Davran??lar? Ölçe?i

## RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Ya?l?lar ?çin Dü?me Davran??lar? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.  
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33024>

## Özet

**Ya?l?lar ?çin Dü?me Davran??lar? Ölçe?i**, ya?l? bireylerin dü?me riskini art?ran veya azaltan davran??sal e?ilimlerini ölçmek amacıyla geli?tirilm? psikometrik bir araçtır. Bu ölçek, Ek?i-Uymaz ve Nahcivan (2013) tarafından Türkçe'ye uyarlanm??tır ve sekiz faktörlü, 30 maddelik bir yapıya sahiptir. Ölçek, özellikle hem?irelik ve geriatri alanlarında, dü?me önleme programlarındaki etkinliğini de?erlendirmek ve yüksek risk altındaki bireyleri belirlemek için kullanılan önemli bir ölçüttür.

Yapılan uyarlama çalışmasında, ölçeğin iç tutarlılığı oldukça yüksek bulunmu? (Cronbach Alfa: .90) ve faktör yapısının orijinal ölçeğe benzer şekilde iyi bir uyum gösterdiği Faktör Analizi sonuçlarıyla desteklenmiştir. Ölçek, ya?l?ların günlük yaşam aktiviteleri sırasında davran??sal risklerini dörtlü Likert formatında de?erlendirmektedir.

## Anahtar Kelimeler

Dü?me Davran??lar?, Ya?l?lık, Geriatri, Dü?me Riski, Psikometrik Uyarlama, Güvenirlik, Geçerlik

## Yazarlar

Pelin Ek?i Uymaz, Nevin Nahcivan

## Amaç

Ölçeğin temel amacı, ya?l? bireylerin dü?me olaylarına yol açabilecek spesifik davran??sal risk faktörlerini sistematik olarak de?erlendirmektir. Bu ölçek, ya?l?ların çevrelerindeki riskleri algılama düzeylerini ve dü?meyi önlemeye yönelik gösterdikleri veya göstermedikleri davran??sal e?ilimleri belirlemeyi hedefler.

Uyarlama çalışmasının amacı ise, uluslararası alanda kullanılan bu aracın Türk kültürüne özgü geçerlik ve güvenilirlik özelliklerini ortaya koyarak, Türkiye'deki klinik ve araştırma ortamlarında dü?me önleme çalışmalarına bilimsel bir katkı sağlamaktır. Bu sayede, sağlık profesyonelleri daha hedefe yönelik müdahale stratejileri geliştirebilirler.

## Yapı

Ya?l?lar ?çin Dü?me Davran??lar? Ölçe?i, ya?l? bireylerin günlük aktiviteler sırasında sergilediği, dü?me riskini doğrudan etkileyen davran??lar? ölçeği çok boyutlu bir yapıyı temsil eder. Ölçek, fiziksel aktivite sırasında dikkat eksikliği, çevresel tehlikelere karşı farkındalık, acelecilik gibi sekiz farklı alt faktörden oluşmaktadır.

Bu yapı, d melerin sadece fizyolojik veya çevresel faktörlerden değil, aynı zamanda bireyin riskli davran lar ndan da kaynakland   varsay m na dayanır. Ölçek, bireyin riskli durumlar kar sındaki tutumunu ve al kanlıklar n  belirleyerek, d me riskinin kapsamlı bir şekilde anla ımas na olanak tan r.

## Geçerlik

 l enin geçerlik  al malar , Ek i-Uymaz ve Nahcivan (2013) tarafından gerçekleştirilmiştir. Yapı geçerliliğini incelemek amacıyla hem A mlayıcı Faktör Analizi (AFA) hem de Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır.

AFA sonuçları,  l enin 30 madde ile sekiz faktörlü bir yapı sergilediğini ve bu faktörlerin toplam varyansın önemli bir kısmını (%62.4) a kladığını göstermiştir. DFA sonuçları ise, orijinal  l enin geliştirildiği  alınmanın bulgularına paralel olarak, Türk  rnekleminde de modelin uyum indekslerinin iyi düzeyde olduğunu ve faktör yapısının do rulandığını ortaya koymuştur. Bu bulgular,  l enin teorik yapıyı  l me yeteneğinin g cl  olduğunu kanıtlamaktadır.

## Güvenirlik

 l enin iç tutarlılığı, **Cronbach Alfa Katsayısı** hesaplanarak belirlenmiştir. Yapılan analiz sonucunda,  l enin genel iç tutarlılık katsayısı yüksek düzeyde,  $\alpha=.90$  olarak bulunmuştur.

Bu yüksek alfa değeri,  l eni oluşturun 30 maddenin birbirleriyle tutarlı olduğunu ve aynı yapıyı (d me davran lar nı) güvenilir bir şekilde  l t n  göstermektedir. Bu,  l enin tekrarlanan uygulamalarda benzer sonuçlar verme potansiyelinin yüksek olduğu anlamına gelir.

## Faktör Analizi

Ölçek, uyarılma  alınmasında yapılan analizler sonucunda 30 madde ve 8 faktörden oluşan bir yapıya sahip olduğu tespit edilmiştir. Faktörlerin toplam varyansın %62.4' n  a klamayı,  l enin d me davran lar  yapısının önemli  l de temsil ettiğini göstermektedir.

Faktör analizi sonuçları,  l enin çok boyutlu doğasını desteklemekte ve her bir faktör d me riskinin farklı bir davran sal yönünü temsil ettiğini işaret etmektedir. Bu sekiz faktörlü yapı,  l enin klinik uygulamalarda detaylı ve spesifik değerlendirmeler yap ımas na olanak tanıyan g cl  bir araç olduğunu ortaya koymaktadır.

## Araç

**Test Type:** Uyarılma (Adaptation)

**Format:** Kendi kendine raporlama veya g r me formatında uygulanabilir.

**Language Available:** Türkçe

**Population Group:** Yaşlı bireyler

**Age Group:** Genellikle 65 yaş ve üzeri bireyler (Geriatric Popülasyon)

**Population Details:** Düşme riski taşıyan veya düşme geçmişi olan yaşlılar dahil olmak üzere, genel yaşlı popülasyonu.

**Test Methodology:** 30 maddeden oluşur ve 4'lü Likert derecelendirme sistemi kullanır:

1 = Hiçbir zaman

2 = Ara sıra

3 = Genellikle

4 = Her zaman

## Anahtar Kelimeler

Gerontoloji, Hemşirelik, Cronbach Alfa Katsayısı, Doğrulayıcı Faktör Analizi, Düşme Önleme, Davranışsal Ölçek

## Yazarlar

**Author ORCID Identifier:** Bilgi mevcut değildir.

**Affiliation Email addresses:** pelineksi@gmail.com (Sorumlu Yazar İletişim)

**Correspondence Address:** Bilgi mevcut değildir.

## İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin orijinal uyarlama çalışması 2013 yılında yayımlanmıştır. Kullanım izinleri ve ücret bilgisi için sorumlu yazar Pelin Ekşi Uymaz ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçeğin orijinal PDF versiyonu aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [yaslılar-icin-dusme-davranislari-olcegi-toad.pdf](#)

## Kaynaklar

Ekşi-Uymaz, P., & Nahcivan, N. (2013). Yaşlılar için Düşme Davranışları Ölçeğinin geçerlik ve güvenilirliği. *Florence Nightingale Hemşirelik Dergisi*, 21(1), 22-32.

## Ya?l?lar ?çin Dü?me Davran??lar? Ölçe?i Maddeleri

**ÖNEML?:** Bu bölüme ait ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte yer almamaktadır. Maddelerin tamam?na ula?mak için Ek?i-Uymaz ve Nahcivan (2013) makalesine ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM